

A veszprémi Széplelkek Társulata *A félőlény* című előadásában (rendezte Brenner József) a legnehezebbel kísérletezett: statikus, elsősorban a verbalításra építő játékot hoztak, melyben a speciális iskolába járó játékos erejükön felül teljesítettek. A kevés számú akció és ötlet üde színfoltja volt az előadásnak, mint a néhány jól megtalált karakter is. A közönség hálás volt a szövegen túlmutató finomságokért. Nehéz, fáradságos munkát sejtettünk a produkció mögött.

A balatonalmádi Talantum Színházi Társulat *Tükörbohócok* című előadásában (rendezte Szerdahelyi Izabella) három kiemelkedő tehetségű fiatal láthatunk játszani (egyiküket hegedűn is), akik a Csukás-anyagban is elmélyülésről tettek tanúbizonyságot. A lécet igen magasra tették, hiszen profi színészeknek is emberpróbáló feladat, amire vállalkoztak.

Kiemelendő eseményekben a találkozót alatti nem volt hiány. A pápai Nem Art csoport *Őrangyalok* (rendezte Tegyi Tibor) című előadása misztikus, valamennyiünk életét meghatározó témát választott, amellyel a próbafolyamat során a játékos improvizációs technikával foglalkoztak, s a munka eredményeinek összeszerkesztéséből született az impozáns produkció. Látványvilágában a legigényesebb. Kihagyhatatlanul fontosnak látom a halál témájával való foglalkozást a kamaszoknál, azt hiszem, ha nem is született volna előadás belőle, akkor is az egyik legizgalmasabb próbafolyamattal állnánk szemben. Ezen téma köré épített játékokkal éppen az a nehézség, hogy a csoportnak vagy a csoportvezetőnek valahogy mégis rendszerbe kell illesztenie a próbákon burjánzó etűdöket. E téren hagyott némi kívánnivalót maga után a pápai csoport játéka, ám szeretném aláhúzni: mindenképpen megérte mélyrehatóan foglalkozni a témával. A legkisebbek (Pereszke csoport, Berhida, *Kezslábas*, rendezte Fésüs Éva) szerezték a legnagyobb meglepetést számomra: a tökéletesen nekik való, kézzel-lábbal játszható mondókákból, versekből, dalokból összeállított, kicsit rakoncátlan, néhol széteső, mégis tüneményes játék záróképe – a végtelenben találkozó párhuzamosok villanásnyi filozófiája – olyan mélységet nyitott meg, hogy a nézősereg csak másodperces késéssel ocsúdott fel, s kezdett tapsolni. Azt a színházi és pedagógiai pillanatot találta meg a csoport – ez Fésüs Éva ízlését és munkáját dicséri –, melyben összeér a 7-8 éves gyerekek és a felnőttek tudása, illetve kérdései a világról.

A magyarpolányi Galagonya csoport *Belénk bújt az ördög* című előadásával (rendezte Molnár Anikó) lenyűgözte a közönséget. A népmesék világát olyan színesen, ötletesen ötvözték az életjátékkal, hogy azok határai teljesen elmosódtak – szervesen épültek egymásra. A játékos pimasz magabiztossággal, lendülettel voltak jelen, s győztek meg mindenkit felkészültségükről, valamint a témában való elmélyülésükről.

A Veszprém megyei fesztivál az elmúlt évek egyik legnagyobb élménye volt számomra, gördülékenysége és hangulata, a csoportok egymás iránt mutatott érdeklődése valódi találkozóvá nemesítette. Köszönet mindenkinek, akinek része volt benne.

Hajós Zsuzsa

Szanasztét

Székesfehérvár, Megyei Művelődési Központ, 2012. május 10-11.

Találkozó vagy fesztivál? A Fejér megyei rendezvény nem vált egyiké sem. Nem a szervezőknek köszönhető ez, sőt, ők mindent megtettek, hogy a csoportok – az előadások megtekintésén túl is – közösségi élménnyel távozhassanak. Különböző aktivitásokat kínáltak a játékosoknak és a csoportvezetőknek, a technikai és egyéb lebonyolítási háttérmunkákat pontosan, nagy odaadással végezték, ami gördülékennyé, jókedvűvé tette a napot. Vagyis tehette volna.

Hány csoport nézte meg a társait? Hányan jöttek azzal a szándékkal, hogy tanuljanak a többiektől, vagy legalább tapasztalatokat szerezzenek? A résztvevő tizenkilenc csoportból elég kevesen. Természetesen tisztában vagyok vele, hogy számos elfogadható oka lehet ennek – megy a busz, vissza kell menni órára, csütörtök van stb. –, mégsem mentek most fel senkit, már csak az előadások alatt zörgő, hangoskodó, ki-be járkáló, az egymás iránt tiszteletet fíkaronyit sem mutató fiatalok és csoportvezetők miatt sem.

Tapasztalatból tudom, mennyit számít az előadások megnézése és közös elemzése a szakmai beszélgetések alkalmával. Számos (a legtöbb) csoportvezető a két előadás közti pár perces szünetekben kért rá miniket (Nyári Arnold kollégámmal zsűriztünk), hogy mondjunk valamit az előadásáról, mert mennie kell. Kellemetlen ez nekünk is, hiszen összeszedetlenül, kevésbé hasznosan és kifejtetten beszélünk ilyenkor, holott a cél éppen az lenne, hogy segítsünk. Talán nem véletlen, hogy az amúgy nem túl erős mezőny legizgalmasabb előadásait készítő csoportok vezetői maradtak a szakmai beszélgetésre...

Az Érdi Kishangyák *Álmomban, Karikaországban* című előadása (rendezte Nagyné Balázs Gabriella) ötletekkel és varázslatokkal teli álmovilágba kalauzolt minket. A játékos odaadása és lendülete feleltette a

szerkesztés hiányosságait. A legkisebbek játéköröme mindig magával ragadó, végrehajtóként is önfeledten tudnak létezni a színpadon, ám személyes kapcsolódásaikat a történethez náluk is érdemes feltérképezni, játszani a szövegekkel, hagyni, hogy képzeletükkel benépesítsék a megmutatott világot, mindenképpen hasznos eleme a próbafolyamatnak.

A sárszentmihályi Mákvirágok markáns és példaadó műhellyé nőtte ki magát. Idén két előadással is képviseltették magukat, melyek közül a *Királydráma, avagy a náthás király esete a rebellis birkapásztorral* című előadás (rendezte Bozai Éva) a mesedramatizálás lehetőségeiben való tobzódás. Igényes látványvilágú, remekül poentírozott mese, melynek legnagyobb erénye a sárszentmihályi iskola generációinak hasznos együttműködése. Hogyan uralkodik a legfiatalabb játészó a nyolcadikosokon? Hogyan próbálja megőrizni királyságát a nagyokkal szemben? Számos áthallással és reflexióval az iskolai és társadalmi életre kapunk vidám, néhol ironikus választ kérdéseinkre az előadás megtekintése során.

A székesfehérvári Felleghajtó Társaság *Rácpác* című előadása (rendezte Oláh-Molnár József) két Lázár Ervin mese összegyűrésének ötletén alapult. A játészók maximális játékkedvvel és tehetséggel, a csoportvezető nagyfokú vizuális intelligenciával szemet gyönyörködtető produkciót készített. A két mese egymásba oltása azonban olyan dramaturgiai problémákat vetett fel, amelyekre nem sikerült kielégítő megoldást találni.

Máig foglalkoztat a kérdés, mely az abai Sárvíz AMI *Tanács a televíziózással kapcsolatban* című előadása (rendezte F. Korcz Judit és Tömör Zsuzsanna) kapcsán merült fel bennem. A gyermekszínjátészó a világ megismerésének folyamatában nagyon hasznos és sokszínű eszköz. A csoportvezetők egyik célja, hogy olyan problémákkal, emberi helyzetekkel szembesítsék a fiatalokat, melyek hozzásegítik őket helyük megtalálásához, a világban való eligazodásukhoz. Telitalálat tehát kisiskolásokkal közösen gondolkodni például a televíziózásról, ahogy az abaiak is tették. Az előadás remek, felszabadult, értő és érző játészókat láttunk, akik kellő öniróniával és éleslátással mutatták be a média káros hatásait mindennapjaikra. Itt azonban – szerintem félúton – meg is állnak. Dobjuk ki a tévékészülékeket! Szabad-e nem továbbmenni a vizsgálódásban, és megérteni, hogy miért nem tesszük ezt mégsem, hogy miért nézzük a betegbebbnél betegbebb műsorokat, hogy esetleg – neadjisten – miféle haszna is van a tévének, hogyan változik az információáradattal a társadalom, mit lehet kezdeni az effajta technológia-robbanással. Ezen erős hiányérzetem ellenére remekül szórakoztam az előadás alatt, tehetséges munkát láthattunk.

Az általam kiemelt Fejér megyei előadásokból sokat tanultam. Reménykedem, hogy jövőre sikerül a csoportoknak is egymásra és saját tapasztalatszerzésükre nagyobb energiát fordítani, melyre a szervezők pompás lehetőséget kínáltak idén is – ám igen kevesen éltek vele.

Hajós Zsuzsa

Hol a tét?

Gellénháza, Dr. Papp Simon Általános Művelődési Központ, 2012. május 10-11.

Egyáltalán, mi lehet a tétje egy színjátészó találkozáson való fellépésnek? Talán nem más, mint egy bárhol játszott színházi előadásnak: akar-e, tud-e hitelessé válni, mond-e, üzen-e bármit a játészókról, a csoportról, a világról? Gellénházán két délután alatt tizenkilenc előadást láthattunk, szép mennyiség. Ha a tétet keresem előadásról előadásra, már nem olyan rózsás a helyzet. Mi a „tétlenség” oka?

Szerencsés vagyok, az idén alkalmam volt több mint harminc gyermekszínjátészó előadást megnézni. Ezek alapján némi összegzés. Csoportvezető-rendezőként lazán tétlenségre ítélem a gyermekszínjátészó csoportom leendő előadását, ha:

- csak és kizárólag a „konzervhez”, a készhez nyúlok, előre megírt színjátékokat használva;
- a konzerv-darabot egy az egyben színpadra alkalmazom, nem merem, vagy nem akarom átgondolni, átszabni, meghúzni, kibővíteni, mit sem törődve azzal, milyen a játészók karaktere, habitusa, kvalitása;
- nem bízok a színjátészóimban, nem terhelem őket játékbéli szabadsággal, ha a próbafolyamat során használok is improvizációs technikát, keveset, a játészók által megélt, felmutatott pillanatokat nem hasznosítom az előadásban;
- nem sokat törődök azzal, van-e bármi köze a leendő előadásnak a csoporthoz (életkorban, problémakört vizsgálva), sőt, azt sem tartom fontosnak, van-e, lesz-e bármi személyes viszonyulása a színjátészónak a szerephez;
- a próbafolyamat során nem lepem meg, nem hozom helyzetbe se a konkrét színjátészót, se a csoportot, magamat sem;